

**KAMU İŞYERLERİNDE SOSYAL GÜVENLİK
UYGULAMALARI
İDARİ PARA CEZALARI
Ankara, 11 Mayıs 2026, Pazartesi**

Mahmut ÇOLAK

Emekli SGK Başmüfettişi

C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı

İş Sağlığı Güvenliği Eğiticisi

İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Yazarı/Uzmanı/Müşaviri/Danışmanı/Koçu

mahmutcolak44@gmail.com / 0.505.517 09 65

KAMU İDARELERİNDE SİGORTALILAR

5510 sayılı Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından hizmet akdi ile işveren tarafından çalıştırılanlar **4/1-a (SSK)**;

Kuruluş ve personel kanunları veya diğer kanunlar gereğince seçimle veya atama yoluyla kamu idarelerinde göreve gelenlerden; bu görevleri sebebiyle kendilerine ilgili kanunlarında Devlet memurları gibi emeklilik hakkı tanınmış olanlardan hizmet akdi ile çalışmayanlar **4/1-c (Emekli Sandığı)** kapsamındaki çalışanlar

SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI

4/1-a için; sigorta hak ve yükümlülükleri çalışmaya, meslekî ve teknik eğitime, meslekî ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimine, staja veya bursiyer olarak göreve başladıkları tarihten itibaren başlar.

4/1-c için; sigorta hak ve yükümlülükleri göreve başladıkları tarihten itibaren başlar.

SİGORTALI BİLDİRİMİ TESCİLİ-1

İşverenler, 4/1-a kapsamında sigortalı sayılan kişileri, **sigortalılık başlangıç tarihinden önce**, sigortalı işe giriş bildirgesi ile bildirilir.

- İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde işe başlatılacak sigortalılar için, en geç çalışmaya başlatıldığı gün
- Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar **ile** ilk defa işyeri bildirgesi verilecek işyerlerinde ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren 1 ay içinde çalışmaya başlayan sigortalılar için çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç söz konusu 1 aylık sürenin dolduğu tarihe kadar

SİGORTALI BİLDİRİMİ TESCİLİ-2

- İşsizlik Sigortası Kanunu'na göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel **ile** kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren 1 ay içinde
- Hazine ve Maliye Bakanlığı vizesine bağlı olarak kamu idarelerinde çalışacak sigortalılar için vize işleminin gerçekleştirildiğine ilişkin yazının, ilgili kamu idaresine intikal ettiği günü izleyen 2. iş günü sonuna kadar

verilmesi halinde, sigortalılık başlangıcından önce bildirilmiş sayılır.

SİGORTALI BİLDİRİMİ TESCİLİ-3

4/1-c kapsamında sigortalı sayılan kişileri çalıştıracak işverenler, bu kapsamda ilk defa veya tekrar çalıştırmaya başlattıkları kişileri sigortalılık başlangıcından itibaren 15 gün içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile bildirilir.

Aynı kamu idaresinin farklı birimleri arasındaki naklen tayin ve görevlendirmelerde bildirim yapılmaz.

SİGORTALI BİLDİRİMİ TESCİLİ-4

- 4/1-a kapsamında olanların işe giriş bildirgesinin 5510 sayılı Kanunda belirtilen süre içinde ya da SGK tarafından belirlenen şekle ve usule uygun vermeyenler veya SGK tarafından internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her sigortalı için aylık brüt asgari ücret tutarında **(2026 için 33.030 TL)** idari para cezası uygulanır.
- Bildirgenin verilmediğinin, mahkeme kararından veya SGK denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her sigortalı için aylık brüt asgari ücretin 2 katı tutarında **(2026 için 66.060 TL)** idari para cezası uygulanır.
- İşyeri esas alınmak suretiyle bildirgenin verilmediğine ilişkin; mahkemenin karar tarihinden, SGK denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespit tarihinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarının rapor tarihinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi veya belgelerin SGK' ya intikal tarihinden itibaren 1 yıl tekrar bildirge verilmediğinin anlaşılması halinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her sigortalı için aylık brüt asgari ücretin 5 katı tutarında **(2026 için 165.150 TL)** idari para cezası uygulanır.

SİGORTALILIĞIN SONA ERMESİ-1

Kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık;

*4/1-a kapsamındaki sigortalıların hizmet akdinin sona erdiği tarihten itibaren sona erer.

*4/1-c kapsamında sigortalı sayılanların ölüm veya aylık bağlanmasını gerektiren hallerde görev aylıklarının kesildiği tarihi, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanununun 40'inci maddesinde belirtilen yaş hadleri ile sıhhi izin sürelerinin doldurulması halinde ise bu süre ve hadlerin doldurulduğu tarihleri takip eden aybaşından itibaren sona erer.

Sigortalılığın sona ermesine ilişkin bildirimler, sigortalı işten ayrılış bildirgesiyle sigortalılığın sona ermesini takip eden **10 gün içinde** e-sigorta ile yapılır. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların sigortalılığının sona ermesine ilişkin bildirimler **3 aylık süre içinde** yapılır.

SİGORTALILIĞIN SONA ERMESİ-2

4/1-a kapsamında sigortalılığı sona erenlere ilişkin bildirim süresi içinde ya da SGK tarafından belirlenen şekle ve usule uygun olarak yapmayanlar veya SGK tarafından internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler hakkında, bir takvim ayında işlenen bu fiillerden dolayı tutmakla yükümlü bulunan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla her bir sigortalı veya sandık iştirakçisi için aylık brüt asgari ücretin 1/10 tutarında **(2026 için 3.303 TL)** idari para cezası uygulanır.

SİGORTALILARIN İŞLERİ NEDENİYLE GEÇİCİ OLARAK YURT DIŞINDA BULUNMALARI-1

4/1-a kapsamında sayılan sigortalıların işverenleri tarafından geçici görevle yurt dışına gönderilmeleri, 4/1-c kapsamında sayılan sigortalıların mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak yurt dışına gönderilmeleri halinde, bu görevleri yaptıkları sürece, sigortalıların ve işverenlerin sosyal sigortaya ilişkin hak ve yükümlülükleri devam eder.

Yurt dışındaki sürelerin tespiti için; 4/1-a ve 4/1-c kapsamında sigortalı olanlar için işverenlerince görevlendirildiklerine dair görev belgesinin ibrazı istenir. SGK tarafından yurtdışında bulunma hâli her türlü bilgi ve belgeyle de tespit edilebilir.

SİGORTALILARIN İŞLERİ NEDENİYLE GEÇİCİ OLARAK YURT DIŞINDA BULUNMALARI-2

İşverenler; geçici veya sürekli görevle yurt dışında görevlendirdiği ya da yurtdışına götürdüğü sigortalının, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hâllerinde, SGK arafından işe el konuluncaya kadar, 5510 sayılı Kanuna göre hak kazandığı geçici iş göremezlik ödeneğini ödemekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmesindeki gecikmeden dolayı işverenler gerek SGK'nın gerekse sigortalının uğrayacağı her türlü zarardan sorumludur.

SGK, 5510 sayılı Kanuna uygun olarak yapılan ve belgelere dayanan geçici iş göremezlik ödenekleri tutarını işverene öder.

İŞYERİNİN BİLDİRİLMESİ-1

Aynı kamu kurum ve kuruluşunda, 4/1-a ve 4/1-c kapsamına giren sigortalıların çalıştırılması halinde, ayrı ayrı işyeri bildirgesi düzenlenir, ayrı ayrı işyeri dosyası tescil edilir.

İşveren, işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte vermekle yükümlüdür.

İşyerinin faaliyette bulunduğu adresten başka bir ildeki adrese nakledilmesi halinde, işyerinin nakledildiği tarihi takip eden 10 gün içinde işyeri bildirgesi verilir.

İşyerinin aynı il sınırları içinde SGK' nın diğer bir ünitesinin görev alanına giren başka bir adrese nakledilmesi halinde, adres değişikliğinin yazı ile bildirilmesi yeterlidir.

İŞYERİNİN BİLDİRİLMESİ-2

4/1-c kapsamında belirtilen sigortalıların çalıştırıldığı işyerlerinin;

- Bağlı buldukları saymanlığın değişmesi durumunda, işyerinin tesciline esas değişiklik bilgileri işverence, saymanlık değişiklik tarihini takip eden 10 gün içinde;
- Başka bir kamu idaresine devri veya birleşmesi hâlinde, devir alan veya birleşen kamu idaresince, durumun dayanağı bilgi ve belgelerle birlikte, devir veya birleşme tarihini takip eden 10 gün içinde;
- Yeni bir kamu idaresi adı altında birleşmesi durumunda, yeni kurulan kurumca, birleşme tarihini takip eden 10 gün içinde;

işyeri bildirgesi verilir (ayrıca birleşmeye ilişkin bilgi ve belgeleriyle birlikte aynı süre içinde teslim edilir.)

Aynı il içindeki adres veya isim değişiklikleri, dayanağı bilgi ve belgeleriyle birlikte değişiklik tarihini takip eden 10 gün içinde yazılı olarak bildirilir.

İŞYERİNİN BİLDİRİLMESİ-3

İşyeri bildirdesini belirtilen süre içinde vermeyen kamu idarelerine aylık brüt asgari ücretin 3 katı tutarında **(2026 için 99.090 TL)** idari para cezası uygulanır.

YAPI RUHSATININ BİLDİRİLMESİ-1

Valilikler, belediyeler ve ruhsat vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişileri, yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin bilgileri, verildiği tarihten itibaren 1 ay içinde bildirmekle yükümlüdürler. Bu belirtilen yükümlülüğü yasal süresi içinde yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlara yerine getirilmeyen her bir bildirim yükümlülüğü için aylık brüt asgari ücret tutarında **(2026 için 33.030 TL)** idari para cezası uygulanır.

İŞ KAZASININ BİLDİRİLMESİ-1

İş kazasının 4/1-a kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve SGK' ya da en geç kazadan sonraki 3 işgünü içinde iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile bildirilmesi zorunludur.

3 iş günü, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlar.

İŞ KAZASININ BİLDİRİLMESİ-2

Yabancı ülkelerde meydana gelen iş kazasının, 3 iş günlük bildirim süresi içinde, meslek hastalığı ve vazife malullüğü olayları için ise 5510 sayılı Kanunda belirtilen haber verme süresi olayın meydana geldiği; iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi hâlinde, 3 iş günlük bildirim süresi iş kazasının öğrenildiği; SGK tarafından kabul edilebilir belgelenmiş bir mazeretin olması şartıyla bildirim süresi mazeretin ortadan kalktığı tarihten itibaren başlar.

SGK' ya bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde yapılan soruşturma sonunda yazılı olarak bildirilen hususların gerçeğe uymadığı ve olayın iş kazası olmadığı anlaşılırsa, SGK tarafından bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan ödemeler, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlardan tahsil edilir.

MESLEK HASTALIĐININ BİLDİRİLMESİ

Meslek hastalığının 4/1-a kapsamında bulunan sigortalılar bakımından, sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenen veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından bu durumun öğrenildiği günden başlayarak 3 işgünü içinde, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile bildirilmesi zorunludur.

İŞ KAZASI-MESLEK HASTALIĞI BİLDİRİMİ

Meslek hastalığında; bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen veya yazılı olarak bildirilen hususları kasten eksik ya da yanlış bildiren işverene SGK tarafından bu durum için yapılmış bulunan masraflar ile ödenmişse geçici iş göremezlik ödenekleri rücu edilir.

İş kazasında; 3 iş günlük sürede işveren tarafından SGK'ya bildirilmemesi halinde, bildirim tarihine kadar geçen süre için sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği, SGK tarafından işverenden tahsil edilir.

10'dan Az Çalışanı Olan İşyerleri			10-49 Çalışanı Olan İşyerleri			50 + Çalışanı Olan İşyerleri		
Az Tehlikeli (Aynı Miktarda)	Tehlikeli (%25 Artırılarak)	Çok Tehlikeli (%50 Artırılarak)	Az Tehlikeli (Aynı Miktarda)	Tehlikeli (%50 Artırılarak)	Çok Tehlikeli (%100 Artırılarak)	Az Tehlikeli (%50 Artırılarak)	Tehlikeli (%100 Artırılarak)	Çok Tehlikeli (%200 Artırılarak)
44.443	55.553	66.664	44.443	66.664	88.886	66.664	88.886	133.329

SÜRESİNDE BİLDİRİLMİYEN SİGORTALILIKTAN DOĞAN SORUMLULUK

Sigortalı çalıştırmaya başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile bildirilmemesi halinde, bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının SGK tarafından tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri SGK tarafından ödenir.

SGK tarafından yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri tutarı (5510/Madde 21-1'deki yazılı sorumluluk halleri aranmaksızın) işverene ayrıca ödettirilir.

İŞ KAZASI - MESLEK HASTALIĞI - HASTALIK BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU-1

İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse, SGK tarafından sigortalıya veya hak sahiplerine 5510 sayılı Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamı, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, SGK tarafından işverene ödettirilir.

İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.

İŞ KAZASI - MESLEK HASTALIĞI - HASTALIK BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU-2

Çalışma mevzuatında sağlık raporu alınması gerektiği belirtilen işlerde, böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyeye elverişli olmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girmeden önce var olduğu tespit edilen veya bünyeye elverişli olmadığı işte çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı nedeniyle, SGK tarafından sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödeneği işverene ödettirilir.

İŞ KAZASI - MESLEK HASTALIĞI - HASTALIK BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU-3

İş kazası, meslek hastalığı, hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez.

İŞ KAZASI - MESLEK HASTALIĞI - HASTALIK BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU-4

İşveren, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan genel sağlık sigortalısına sağlık durumunun gerektirdiği sağlık hizmetlerini derhal sağlamakla yükümlüdür. Bu amaçla işveren tarafından yapılan ve belgelere dayanan sağlık hizmeti giderleri ve yapılacak masraflar SGK tarafından karşılanır.

Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesindeki ihmalden veya gecikmesinden dolayı, genel sağlık sigortalısının tedavi süresinin uzamasına veya malûl kalmasına veya malullük derecesinin artmasına sebep olan işveren, SGK'nın bu nedenle yaptığı her türlü sağlık hizmeti giderini ödemekle yükümlüdür.

İŞ KAZASI - MESLEK HASTALIĞI - HASTALIK BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU-5

İlgili kanunları gereğince sağlık raporu alınması gerektiği halde sağlık raporuna dayanmaksızın veya alınan raporlarda söz konusu işte çalışması tıbbî yönden elverişli olmadığı belirtildiği halde genel sağlık sigortalısını çalıştıran işverenlere, bu nedenle SGK tarafından yapılan sağlık hizmeti giderleri tazmin ettirilir. Sağlık kurulu raporu ile belli bir işte çalışamayacağı belgelenen 4/1-a kapsamındaki kişiler bu işte çalıştırılmaz.

Bu kişileri çalıştıran işverenler, genel sağlık sigortalısının aynı hastalık sebebiyle SGK tarafından yapılan masraflarını ödemekle yükümlüdür.

İŞ KAZASI - MESLEK HASTALIĞI - HASTALIK BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU-6

Tedavinin sona erdiğine ve çalışılabilir durumda olduğuna dair SGK tarafından yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından belge almaksızın başka işte çalışan genel sağlık sigortalısının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendisinden alınır. İş kazası ile meslek hastalığı, işverenin kasti veya genel sağlık sigortalısının iş sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi sonucu olmuşsa, SGK tarafından yapılan sağlık hizmeti giderleri işverene tazmin ettirilir. İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.

KANUNLARI GEREĞİNCE GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILANLAR, TUTUKLANANLAR VEYA GÖREVİNE SON VERİLENLERİN SİGORTALILIKLARI PRİMLERİ-1

4/1-c kapsamında olan sigortalılardan görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan, kanunları gereğince eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının 1/2; kanunlarına göre bu müddetler için sonradan görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazananların ise prime esas kazançlarının tamamı üzerinden prim alınır. Prime esas kazançların 1/2 üzerinden prim alınanların prim ödeme gün sayısı bu sürelerin 1/2 olarak hesap edilir. Sigortalılık durumu değişenler için ek bildirme düzenlenerek SGK'ya verilir ve bu durumda **idari para cezası uygulanmaz.**

KANUNLARI GEREĞİNCE GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILANLAR, TUTUKLANANLAR VEYA GÖREVİNE SON VERİLENLERİN SİGORTALILIKLARI PRİMLERİ-2

4/1-c kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili kanunları gereğince kullandıkları aylıksız izinli oldukları süreler için prime esas kazanç alt sınırının altında olmamak kaydıyla aylıksız izne ayrıldıkları tarihteki prime esas kazançları üzerinden %12 oranında genel sağlık sigortası primi işverenlerince ödenir.

VAZİFE MALULLÜĞÜ-1

Kamu idareleri vazife malullüğüne sebep olan olayı, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine veya kendi mevzuatına göre yetkili mercilere derhal, SGK' ya da en geç 15 iş günü içinde bildirmekle yükümlüdür. Vazife malullüğü süresi içerisinde bildirilmeyen sigortalılara; kamu idareleri ya da sigortalılar veya hak sahiplerince sonradan yapılacak bildirim üzerine, vazife malullüklerinin belgelenmesi ve müstahak olmaları şartıyla, 5510 sayılı Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmak suretiyle vazife malullüğü aylığı bağlanır veya bağlanmış olan aylıklar düzeltilir. Bu durumda sigortalı veya hak sahiplerine bağlanacak aylık ya da aylık farklarının, vazife malullüğünün bildirildiği tarihe kadar olan toplam tutarı SGK tarafından ilgili kamu idaresine ödettirilir.

VAZİFE MALULLÜĞÜ-2

Vazife malullüğü olayının bildirilmesi yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlar ile tüzel kişilere aylık brüt asgari ücret tutarında **(2026 için 33.030 TL)** idari para cezası uygulanır.

KAMU GÖREVLİLERİNİN EMEKLIYE SEVK ONAYLARI

4/1-c kapsamında olanların yaşlılık, malullük veya vazife malullüğü işlemleri;

Re'sen emekliye sevk hallerinde, sigortalının çalıştığı göreve atamasındaki usule göre **atamaya yetkili makamın**; istek üzerine veya yaş haddi, malullük veya vazife malullüğü hallerinde kamu idaresinin **en yüksek amirinin**; TBMM üyeleri için **Meclis Başkanlığının**, belediye başkanları için **belediye encümeninin**, illerin daimi komisyon üyeleri için **il valiliğinin**, çalıştıkları kamu idareleri ile ilişkileri kesilmiş olup da bir kanunla sigortalılık hakkı devam edenler için daha önce görev yaptıkları son kamu idaresinin **en yüksek amirinin**; kurumların yönetim kurulu üyelerinin istek, malûliyet ve yaş haddi hallerinde, atanmalarında atamayı yapan kurumun **en yüksek amirinin**; Sayıştay Başkanının aynı halleri için **TBMM Başkanlığı** onayı ile tekemmül eder. Özel kanun hükümleri hariç olmak üzere yetkili makamın emekliye sevk onayı, talep tarihinden itibaren 1 ayı geçemez.

SGK'NIN DENETLEME KONTROL YETKİSİ-1

İşverenler ve sigortalılar ile işyeri sahipleri, tasfiye ve iflâs idaresinin memurları, işle ilgili gerçek ve tüzel kişiler, SGK denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarına bilgi verilmek üzere çağrıldıkları zaman gelmek, gerekli olan defter, belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek, görevlerini yapmak için her türlü kolaylığı sağlamak ve bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle yükümlüdürler.

SGK denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları görevlerini yaparken, tüm kamu görevlileri gerekli kolaylığı gösterir ve yardımcı olurlar.

SGK'NIN DENETLEME KONTROL YETKİSİ-2

Kamu idarelerinin denetim elemanları kendi mevzuatı gereğince işyerlerinde yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek, sigortasız çalıştırılanları SGK'ya bildirmek zorundadır.

Bu kurumlar ayrıca kendi mevzuatları gereğince yaptıkları inceleme ve tespitler sırasında 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların prime esas kazançlarının veya sigortalı gün sayılarının eksik bildirilmesi sonucunu doğuran tespitlerini de en geç 1 ay içinde SGK'ya bildirirler. SGK bu bildirimleri esas almak üzere gerekli yasal işlemi yapar. İlgililerin itiraz hakları saklıdır.

SGK'NIN DENETLEME KONTROL YETKİSİ-3

- SGK denetim ve kontrole görevlendirilmiş memurlarının; 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından doğan inceleme ve soruşturma görevlerini yerine getirmeleri sırasında işverenler, sigortalılar, işyeri sahipleri ve bu işle ilgili diğer kişiler görevlerini yapmasına engel olamazlar; engel olanlar hakkında eylemleri başka bir suç oluştursa dahi, aylık brüt asgari ücretin 5 katı tutarında **(2026 için 165.150 TL)** idari para cezası uygulanır.
- Görevlerini yapmasını engellemek amacıyla cebir ve tehdit kullanan işverenler, sigortalılar, işyeri sahipleri ve bu işle ilgili diğer kişiler fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde Türk Ceza Kanunu'nun 265'inci maddesinin ikinci fıkrasına **“suçun yargı görevi yapan kişilere karşı işlenmesi halinde, 2 yıldan 4 yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”** göre cezalandırılır. Bu suçu işleyenler hakkında ayrıca aylık brüt asgari ücretin 10 katı tutarında **(2026 için 330.300 TL)** idari para cezası uygulanır.

PRİME ESAS KAZANÇLAR-1

4/1-a kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

Hak edilen ücretlerin; prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların; idare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin brüt toplamı esas alınır.

PRİME ESAS KAZANÇLAR-2

Aynı yardımlar, ölüm, doğum, evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev, kıdem, ihbar ve kasa tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödemeler, keşif ücreti, SGK tarafından tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin %30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, işverence işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda, çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 300 TL kadar olan kısmı prime esas kazançta tabi tutulmaz.

PRİME ESAS KAZANÇLAR-3

Bu belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançca tabi tutulur.

Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.

PRİME ESAS KAZANÇLAR-4

5510 sayılı Kanuna göre ilk defa 4/1-c kapsamında sigortalı olanların prime esas kazançlarının hesabında; aylıklarını personel kanunlarına göre alan sigortalılar için; ilgili kanunları uyarınca aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden ödenen aylık tutarları, memuriyet taban aylık ve kıdem aylık tutarları, makam, temsil ve görev tazminatları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 152'nci maddesi uyarınca **(bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç)** ödenen tazminatlar, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17'nci maddesinin (A) bendinde yer alan cetvelde belirtilen oranlar üzerinden ödenen hizmet tazminatı, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'nun 12'nci maddesi uyarınca ödenen üniversite ödeneği, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 106 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenen ek ödeme prime esas kazanç tutarı olarak esas alınır. **Vekalet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz.**

GÜNLÜK KAZANÇ SINIRLARI

5510 sayılı Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgarî ücretin 1/30, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 9 katıdır. Günlük kazançları alt sınırın altında olan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır. Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder. 4/1-c kapsamına giren sigortalıların prime esas kazançlarının tespitinde üst sınır aranmaz.

Günlük kazanç alt sınırı : 1.101 - Aylık kazanç alt sınırı : 33.030

Günlük kazanç üst sınırı : 9.909 - Aylık kazanç üst sınırı : 297.270

ASGARI İŞÇİLİK UYGULAMASI

Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar, asgari işçilik uygulamasıyla ilgili SGK tarafından istenilecek bilgileri ve belgeleri yazılı olarak en geç 1 ay içinde vermeye mecburdur.

Bu belirtilen yükümlülükleri belirtilen sürede yerine getirmeyenlere, aylık brüt asgari ücretin 2 katı tutarında **(2026 için 66.060 TL)** idari para cezası uygulanır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-1

Kamu idareleri işyeri defter, kayıt ve belgeleri ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere 30 yıl süreyle saklamak ve SGK denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde 15 gün içinde ibraz etmek zorundadır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-2

Muhtasar prim ve hizmet beyannamesi; 4/1-a kapsamında sigortalı sayılan kişileri bildirmekle yükümlü olanlar için geçerlidir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idareleri (SGK işyeri tescil kütüklerinde faaliyette bulunulan alan kısmı “Genel Bütçe Kapsamında” olarak işaretlenenler) e-bildirge üzerinden aylık prim ve hizmet belgesini göndermeye devam edeceklerdir.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-3

4/1-a kapsamında sigortalı sayılanlar için cari aya ilişkin düzenlenecek asıl, ek veya iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgesini resmî nitelikteki işyeri işverenleri en geç belgenin ilişkin olduğu ayı takip eden ayın 26'sında, saat 23.59'a kadar e-sigorta kanalıyla göndermek zorundadırlar. Ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalıların bildiriminde esas alınacak ay, 15. günün içinde bulunduğu aydır.

Aylık prim ve hizmet belgesi, her işyeri için ve sigortalıların tabi oldukları sigorta kolları ve farklı prim oranları dikkate alınarak ayrı ayrı düzenlenir. Belgelerde, sigortalılar sosyal güvenlik numaralarına göre küçükten büyüğe doğru sıralanır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-4

4/1-c kapsamında sigortalı sayılanları çalıştıran işverenler aylık prim ve hizmet belgelerini;

- Her ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki maaşını ayın 15'inde peşin alan sigortalılar için maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 25'inci günü sonu;
- Her ayın 1'i ile 30'u arasındaki maaşını ayın 1'inde peşin alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 11'inci günü sonu;
- Her ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki maaşını müteakip ayın 15'inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 25'inci günü sonu;
- Her ayın 1'i ile 30'u arasındaki maaşını müteakip ayın 1'inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 11'inci günü sonu;
- Her ayın 1'i ile 30'u arasındaki maaşını müteakip ay içerisinde çalıştıktan sonra alan aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları için maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 25'inci günü sonu;

Saat 23:59'a kadar her bir statü ve maaş ödeme dönemi için ayrı ayrı olmak üzere e-sigorta kanalıyla göndermekle yükümlüdür.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-5

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa göre toplu iş sözleşmesi akdedilen işyerlerinde;

- Toplu iş sözleşmesi nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin, toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihi;
- Yüksek Hakem Kurulu kararı nedeniyle geriye yönelik ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin düzenlenmesi gereken ek aylık prim ve hizmet belgelerinin ise işverenin, toplu iş sözleşmesinin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olan sendikaya üye olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının taraf sendikaya tebliğ edildiği tarihi, işverenin herhangi bir sendikaya üye olmamakla birlikte, toplu iş sözleşmesinin dolayısıyla Yüksek Hakem Kurulu kararının tarafı olması halinde, Yüksek Hakem Kurulu kararının işverene tebliğ edildiği tarihi;
- Aylık veya ücretleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın vizesine tabi olması sebebiyle ödenmesine sonradan karar verilen sigortalı personel için vizenin gecikmesine bağlı olarak aylık veya ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi dışında, ancak vize işleminin gerçekleştiğine ilişkin yazının ilgili idareye tebliğ tarihini;
- 1 aydan fazla istirahat alan sigortalılara ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra işverenlerince toplu iş sözleşmesine dayanılarak istirahatli bulunulan süre için ücret ödenmesi hâlinde, bu ücretlere ilişkin düzenlenmesi gereken ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerinin istirahat süresinin sona erdiği tarihi takip eden ayın

26'sına kadar e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kağıt ortamında verilmesi halinde yasal süresi içinde verilmiş kabul edilir.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-6

Aylık prim ve hizmet belgesini belirlenen süre içinde vermeyenlere her bir fiil için;

- Belgenin asıl olması halinde aylık asgari ücretin 2 katını **(2026 için 66.060 TL)** geçmemek kaydıyla belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık brüt asgari ücretin 1/5 **(2026 için 6.606 TL)** tutarında;
- Belgenin ek olması halinde, aylık asgari ücretin 2 katını **(2026 için 66.060 TL)** geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık brüt asgari ücretin 1/8 **(2026 için 4.128,75 TL)** tutarında;
- Ek belgenin SGK tarafından re' sen düzenlenmesi durumunda, aylık asgari ücretin 2 katını **(2026 için 66.060 TL)** geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık brüt asgari ücretin 1/2 **(2026 için 16.515 TL)** tutarında;
- Belgenin mahkeme kararı, SGK denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri veya kazançları SGK' ya bildirilmediği veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık brüt asgari ücretin 2 katı **(2026 için 66.060 TL)** tutarında;

idari para cezası uygulanır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-7

Muhtasar prim ve hizmet beyannamesindeki (MUHSGK) sigortalıların, prime esas kazançlarının veya hizmetlerinin bildirilmediği, eksik ya da geç bildirildiği anlaşılan her bir işyeri için;

- Beyannamenin asıl olması halinde aylık asgari ücretin 2 katını **(2026 için 66.060 TL)** geçmemek kaydıyla beynamede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık brüt asgari ücretin 1/5 **(2026 için 6.606 TL)** tutarında;
- Beyannamenin ek olması halinde, aylık asgari ücretin 2 katını **(2026 için 66.060 TL)** geçmemek kaydıyla her bir ek beynamede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık brüt asgari ücretin 1/8 **(2026 için 4.128,75 TL)** tutarında;
- Ek beyannamenin SGK tarafından re' sen düzenlenmesi durumunda, aylık asgari ücretin 2 katını **(2026 için 66.060 TL)** geçmemek kaydıyla her bir ek beynamede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık brüt asgari ücretin 1/2 **(2026 için 16.515 TL)** tutarında;
- Beyannamenin mahkeme kararı, SGK denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri ve kazançları SGK' ya bildirilmediği veya eksik bildirildiği ya da sadece hizmetlerinin SGK' ya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması hâlinde, beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık beynamedeki her bir işyeri için kamu idareleri hakkında aylık brüt asgari ücretin 3 katını **(2026 için 99.090 TL)** geçmemek üzere sigortalı başına aylık asgari ücret tutarında;

idari para cezası uygulanır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-8

İşyeri defter, kayıt ve belgeleri SGK tarafından yapılan yazılı ihtarla rağmen 15 gün içinde mücbir sebep olmaksızın tam olarak yerine getirmeyenlere;

- Bilânço esasına göre defter tutmakla yükümlü olanlar için, aylık brüt asgari ücretin 12 katı **(2026 için 396.360 TL)** tutarında;
- Diğer defterleri tutmakla yükümlü olanlar için, aylık brüt asgari ücretin 6 katı **(2026 için 198.180 TL)** tutarında;
- Defter tutmakla yükümlü değil iseler, aylık brüt asgari ücretin 3 katı **(2026 için 99.090 TL)** tutarında;

idari para cezası uygulanır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-9

Tutmakla yükümlü bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla; defter ve belgelerin tümünü verilen süre içinde ibraz etmekle birlikte; kanunî tasdik süresi geçtikten sonra tasdik ettirilmiş olan defterlerin tasdik tarihinden önceki kısmı, işçilikle ilgili giderlerin işlenmemiş olduğu tespit edilen defterler, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançların kesin olarak tespitine imkân vermeyecek şekilde usulsüz veya noksan tutulmuş defterler, herhangi bir ay için sigorta primleri hesabına esas tutulması gereken kazançların ve kazançlarla ilgili ödemelerin **(sigorta primine esas kazancın ödemeye bağlı olduğu durumlar dahil)** o ayın dahil bulunduğu hesap dönemine ait defterlere işlenmemiş olması halinde, o aya ait defter kayıtları geçerli sayılmaz ve bu geçersizlik hallerinin gerçekleştiği her bir takvim ayı için, aylık brüt asgari ücretin 1/2 **(2026 için 16.515 TL)** tutarında; kullanılmaya başlanmadan önce tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu halde tasdiksiz tutulmuş olan defterler geçerli sayılmaz; işverenler tarafından ibraz edilen aylık ücret tediye bordrosunda; işyerinin sicil numarası, bordronun ilişkin olduğu ay, sigortalının adı, soyadı, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarası, ücret ödenen gün sayısı, sigortalının ücreti, ödenen ücret tutarı ve ücretin alındığına dair sigortalının imzasının bulunması zorunludur. Belirtilen unsurlardan herhangi birini ihtiva etmeyen **(imza şartı yönünden makbuz mukabilinde veya banka kanalıyla yapılan ödemeler hariç)** ücret tediye bordroları geçerli sayılmaz ve her bir geçersiz ücret tediye bordrosu için aylık brüt asgari ücretin 1/2 **(2026 için 16.515 TL)** tutarında idari para cezası uygulanır. İbraz süresi geçirildikten sonra incelemeye sunulan ve tümünün veya bir bölümünün geçersiz olduğu tespit edilen defter ve belgeler yönünden, ayrıca geçersizlik fiilleri için idari para cezası uygulanmaz, sadece tutulan defter türü dikkate alınarak idari para cezası uygulanır.

PRİM BELGELERİ / İŞYERİ KAYITLARI-10

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde, sigortalıların işyerlerinde fiilen yaptıkları işe uygun meslek adı ve kodunu, gerçeğe aykırı bildiren her bir işyeri için aylık brüt asgari ücreti **(2026 için 33.030 TL)** geçmemek üzere meslek adı ve kodu gerçeğe aykırı bildirilen sigortalı başına asgari ücretin 1/10 **(2026 için 3.303 TL)** tutarında idari para cezası uygulanır.

PRİM ÖDEME YÜKÜMLÜSÜ

5510 sayılı Kanunun uygulanmasında kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası bakımından 4/1-a ve 4/1-c kapsamında tabi olanlar için bunların işverenleri **prim ödeme yükümlüsüdür.**

PRİMLERİN ÖDENMESİ-1

4/1-a kapsamında sigortalıları çalıştıran işveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden 5510 sayılı Kanun gereğince hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek;

- Ayın 1'i ile 30'u arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın son gününe kadar;

- Ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki çalışmaları karşılığı ücret alan sigortalılar için en geç belgenin ilişkin olduğu dönemi izleyen takvim ayının 14'üne kadar;

işverenlerce ödenir.

PRİMLERİN ÖDENMESİ-2

4/1-c kapsamında sigortalıları çalıştıran işverenler, çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden 5510 sayılı Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek;

- Her ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki maaşını ayın 15'inde peşin alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken takvim ayının son gününe kadar ödenir.
- Her ayın 1'i ile 30'u arasındaki maaşını ayın 1'inde peşin alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 15'inci günü sonuna kadar ödenir.
- Her ayın 15'i ile müteakip ayın 14'ü arasındaki maaşını müteakip ayın 15'inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken takvim ayının son gününe kadar ödenir.
- Her ayın 1'i ile 30'u arasındaki maaşını müteakip ayın 1'inde çalıştıktan sonra alan sigortalılar için, maaş ödemelerinin yapılması gereken ayın 15'inci günü sonuna kadar; her ayın 1'i ile 30'u arasındaki maaşını müteakip ay içerisinde çalıştıktan sonra alan aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları için maaş ödemelerinin yapılması gereken takvim ayının son gününe kadar ödenir.

PRİMLERİN ÖDENMESİ-3

SGK' ya fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamaz.

Prim borçları katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenebilir.

SGK'nın süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51'inci (Gecikme Zammı, Nispet ve Hesabı), 102'nci (tahsil zamanaşımı) ve 106'ncı (tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin) maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır.

Sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın 5510 sayılı Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri SGK' ya karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

PRİM BORÇLARINA GECİKME CEZASI GECİKME ZAMMI İADESİ

SGK'nın prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk 3 aylık sürede her bir ay için %3 oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır.

Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait TL cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır.

Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten 10 yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri verilir. Kanunî faiz, primin SGK'ya yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır.

PRİM/İDARİ PARA CEZASI BORÇLARININ HAKEDİŞLERDEN MAHSUBU, ÖDENMESİ, İLİŞİKSİZLİK BELGESİNİN ARANMASI-1

Kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar, ihale yolu ile yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenleri ve bunların adreslerini 15 gün içinde SGK' ya bildirmekle yükümlüdür.

İşverenlerin hak edişleri, SGK' ya idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir.

Kesin teminatları ise ihale konusu işle ilgili olarak SGK' ya borçlarının bulunmadığının tespit edilmesinden sonra iade edilir.

PRİM/İDARİ PARA CEZASI BORÇLARININ HAKEDİŞLERDEN MAHSUBU, ÖDENMESİ/İLİŞİKSİZLİK BELGESİNİN ARANMASI-2

İhale yoluyla iş üstlenenlerin bildirilmemesi nedeniyle kurum ve kuruluşlar ile tüzel kişilere, aylık brüt asgari ücret tutarında **(2026 için 33.030 TL)** idari para cezası uygulanır.

SGK tarafından SGK tarafından istenen bilgi ve belgeleri belirlenen süre içinde mücbir sebep olmaksızın vermeyen kamu idareleri, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler hakkında, aylık brüt asgari ücretin 5 katı **(2026 için 165.150 TL)** tutarında, geç verilmesi halinde ise aylık brüt asgari ücretin 2 katı **(2026 için 66.060 TL)** tutarında idari para cezası uygulanır.

ÜCRETLERDEN KESİNTİ YAPILMAMASI - ÖZEL SİGORTALARA İLİŞKİN HÜKÜMLER

İşverenler, sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası için kendisine düşen yükümlülükler nedeniyle, sigortalıların ücretlerinden kesinti yapamaz.

5510 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel sigortalara ilişkin hükümler, 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaz.

ASGARİ ÜCRET DESTEĞİNİN HAK EDİŞLERDEN KESİLMESİ

4734 sayılı Kanununun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için bu maddenin birinci fıkrası uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilerek Türkiye İş Kurumuna iade edilir.

BİLGİ BELGE İSTEME HAKKI / BİLGİ BELGELERİN VERİLME USULÜ-1

5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler doğrudan, münferit olarak bilgi ve belge istenmesi hariç olmak üzere kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ise SGK ile yapılacak protokoller çerçevesinde, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile özel hayat ve aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa SGK tarafından kişilerin sosyal güvenliğinin sağlanması, 6183 sayılı Kanuna göre SGK alacaklarının takip ve tahsili ile 5510 sayılı Kanun kapsamında verilen diğer görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi sürekli ve/veya belli aralıklarla vermeye, bilgilerin elektronik ortamda görüntülenmesini sağlamaya, görüntülenen bu bilgilerin güvenliğini sağlamaya, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü belge ile vermek zorunda oldukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifreleri incelemek için ibraz etmeye mecburdurlar. Bu kapsamda ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar SGK'nın belirleyeceği süre içerisinde söz konusu talebe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler. SGK, genel sağlık sigortalılarının bakmakla yükümlü oldukları kişilerin genel sağlık sigortasından yararlanmalarına esas bilgilerinin, sağlayacağı elektronik alt yapı üzerinden girilmesini kamu idarelerinden, işverenlerden isteme yetkisine sahiptir.

BİLGİ BELGE İSTEME HAKKI / BİLGİ BELGELERİN VERİLME USULÜ-2

4/1-a kapsamındaki sigortalılara geçici iş göremezlik ödeneği ödemelerinde SGK tarafından işverenlerden istenilen bildirimlerin belirlenen süre içerisinde ve elektronik ortamda yapılmaması halinde sigortalı başına aylık brüt asgari ücretin 1/10 **(2026 için 3.303 TL)** , hiç yapılmaması halinde ise sigortalı başına aylık brüt asgari ücretin 1/2 **(2026 için 16.515 TL)** tutarında idari para cezası uygulanır.

Genel sağlık sigortalılarının bakmakla yükümlü oldukları kişilere ait bilgi girişlerini süresinde yapmayanlar ile bakmakla yükümlü olunan kişi olmayanlara ait bilgi girişi yapanlara aylık brüt asgari ücretin 1/2 **(2026 için 16.515 TL)** tutarında idari para cezası uygulanır.

HİTAP (HİZMET TAKİP PROGRAMI)-1

4/1-c kapsamına tabi olan sigortalıların hizmet başlangıcından itibaren hizmet belgesinin düzenlenmesine esas olan ve “<https://hitap.sgk.gov.tr/HitapWeb/>” adresindeki Hizmet Takip Programında (HİTAP) yer alan; özlük ve nüfus, hizmet belgesi, öğrenim durumu, lisansüstü öğrenim/kurs, tashih ve kaza-i rüşt kararı (ergin kılınma), diğer kanunlara/statülere tabi hizmet, askerlik, tazminat, unvan, açık süre, borçlanılan hizmet, itibari hizmet süresi, emeklilik belgesi bilgi formatları kamu idareleri tarafından web sitesi üzerinden kişi bazında, toplu veri veya internet servisi yöntemlerinden biri kullanılarak gönderilir. Bu kapsamda gönderilecek belge ve bilgiler için kurum ve kuruluşlar ile protokol yapılması gerekmez. Kamu idareleri, bu belirlenen bilgileri 01/09/2015 tarihinden itibaren ilk defa, tekrar veya naklen atanan sigortalılar için göreve başladıkları tarihten itibaren 90 gün içinde; sigortalıların sisteme aktarılan bilgilerinde herhangi bir değişiklik olması halinde değişikliğin yapıldığı/onaylandığı, belgenin ibraz edildiği/intikal ettiği tarihten itibaren 90 gün içinde internet sitesi üzerinden gönderir.

HİTAP (HİZMET TAKİP PROGRAMI)-2

Kamu kurum ve kuruluşlarının kapatılması, devredilmesi, özelleştirilmesi nedenleriyle sigortalıların özlük/sicil dosyalarının devredildiği kurum tarafından, devir tarihinden önceki birinci fıkrada belirtilen kayıt deseninde yer alan bilgilerinin gönderilmesi halinde, bilgileri gönderen kuruma idari para cezası uygulanmaz ve kapatılan, devredilen veya özelleştirilen kamu kurum ve kuruluşları hakkında işlem yapılmaz. SGK'nın bilgi işlem sisteminin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması nedeniyle bu belirlenen süreler içinde gönderilemeyen bilgilerin sistem sorununun ortadan kalktığı tarihi takip eden 5. iş gününün sonuna kadar gönderilmesi halinde, söz konusu yükümlülükler öngörülen sürede yerine getirilmiş sayılır.

HİTAP (HİZMET TAKİP PROGRAMI)-3

Programa internet üzerinden aktarılacak bilgilerin doğruluğundan kamu idareleri sorumlu olup, aktarılacak bilgiler adli ve idari makamlar nezdinde resmî belge olarak geçerlidir.

Tashih ve kaza-i rüşd kararı (ergin kılınma), tazminat, unvan ve itibari hizmet süresi bilgilerinin bu belirtilen sürelerde girilmediğinin SGK tarafından tespiti üzerine gerekli bilginin programa aktarılması ilgili kurumdan talep edilir ve talebin ilgili kurum kayıtlarına geçtiği tarihten itibaren 30 gün içinde, bilginin aktarılması gerekir.

HİTAP (HİZMET TAKİP PROGRAMI)-4

- 4/1-c kapsamında bulunan sigortalıların hizmet bilgilerinin SGK tarafından oluşturulan yazılım programına bilgi girişi yapması gereken işyerlerince, SGK tarafından belirlenen süre içinde elektronik ortamda SGK' ya hiç gönderilmemesi hâlinde sigortalı başına aylık brüt asgari ücretin 1/5 **(2026 için 6.606 TL)** , geç gönderilmesi hâlinde ise sigortalı başına aylık brüt asgari ücretin 1/10 **(2026 için 3.303 TL)** tutarında idari para cezası uygulanır.
- Programa bilgi girişi yapması gereken işyerlerine uygulanacak idari para cezası tutarı bir takvim yılı içinde ilgili yılın Aralık ayında geçerli olan aylık brüt asgari ücretin 24 katını **(2026 için 792.720 TL)** geçemeyecektir.
- Askerlik bilgisi SGK tarafından Millî Savunma Bakanlığında elektronik ortamda alınarak Programa aktarılır. Kamu idarelerince yer alan askerlik bilgisi alanına veri girişi yapılmaz ve **idari para cezası uygulanmaz.** Emeklilik belgesi için **idari para cezası uygulanmaz.**

İDARİ PARA CEZALARIYLA İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR-1

Mahkeme kararına, SGK denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelere ya da kamu idarelerinden alınan belgelere istinaden düzenlenenler hariç olmak üzere; bildirgenin veya belgenin yasal süresi geçtikten sonra ilgililerce kendiliğinden 30 gün içinde verilmesi ve söz konusu cezaların ilgililerce, yapılacak tebligat tarihini takip eden günden itibaren 15 gün içinde ödenmesi halinde, işe giriş bildirgesi-işyeri bildirgesi-vazife malullüğü bildirim-ihaleli iş bildirim-işten çıkış bildirgesi nedeniyle öngörülen cezalar 1/4 oranına karşılık gelen tutar üzerinden uygulanır.

İDARİ PARA CEZALARIYLA İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR-2

SGK tarafından, bildirme, beyanname, belge veya defterlere istinaden sigortalıların ve çalışma gün sayılarının eksiksiz bildirilmesi şartıyla bildirilen prime esas kazanç tutarında, fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücretin 1/3 **(2026 için 11.010 TL)** geçmeyecek ve %1'ini **(2026 için 330,30 TL)** aşmayacak şekilde eksiklik tespit edilmesi durumunda, eksikliğin 15 gün içinde düzeltilmesi için ilgiliye yazılı ihtar verilir. Bu süre sonunda tespit edilen eksik tutarın SGK'ya bildirilmemesi halinde idari para cezası verilir. Eksikliğin işverence tespit edilmesi durumunda bu süre; bildirme, beyanname, belge veya defterlerin SGK'ya verilmesinden itibaren 15 gündür. İdarî para cezası uygulanması belgelerin SGK'ya verilmesi yükümlülüğünü kaldırmaz.

İDARİ PARA CEZALARIYLA İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR-3

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde yatırılır veya aynı süre içinde itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. İtirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir. İdarî para cezalarının, itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun 3/4 tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezaları 10 yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Zamanaşımı süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar.

İDARİ PARA CEZALARIYLA İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR-4

Memurların Hizmet Bilgilerinin Sisteme İşlenmemesi Nedeniyle Uygulanan İdari Para Cezası ile İlgili Karar (Tutanak Tarihi: 25.10.2018; İlam No: 18; Yılı: 2017; Dairesi: 2; Karar No: 35543)

Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin Süresi İçerisinde Gönderilmemesi Nedeniyle Uygulanan İdari Para Cezası ile İlgili Karar (Tutanak Tarihi: 24.04.2019; Tutanak No: 46198; Yılı: 2016; Dairesi: 2; Dosya No: 43763)

Muhtelif Fiillerden Dolayı Uygulanan İdari Para Cezasının Sorumlulara Rücu Edilmemesi ile İlgili Tespit (.....Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporunda Yer Verilen Bulgu 5: İdari Para Cezalarının Sorumlulara Rücu Edilmemesi ve Hatalı Muhasebeleştirilmesi)

SONUÇ YERİNE-1

5510 sayılı Kanunda cezalara bakıldığında fiil türüne göre en düşük ceza brüt asgari ücretin 1/10'u **(2026 için 3.303 TL)**, en yüksek ceza brüt asgari ücretin 24 katıdır **(2026 için 792.720 TL)**.

Bu bağlamda, uygulanacak cezalar küçükten büyüğe doğru sıraladığımızda asgari ücretin 1/10'u **(2026 için 3.303 TL)**, 1/8'i **(2026 için 4.128,75 TL)**, 1/5'i **(2026 için 6.606 TL)**, tamı **(2026 için 33.030 TL)**, 2 katı **(2026 için 66.060 TL)**, 3 katı **(2026 için 99.090 TL)**, 5 katı **(2026 için 165.150 TL)**, 10 katı **(2026 için 330.300 TL)**, 12 katı **(2026 için 396.360 TL)**, 24 katı **(2026 için 792.720 TL)** olarak karşımıza çıkacaktır.

SONUÇ YERİNE-2

Sayıştay Temyiz Kurulu Kararları ve Düzenlilik Denetim Raporlarında yapılan bulgularda; özellikle sıklıkla Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından idarelere 5510 sayılı Kanununun 102'nci maddesi kapsamında uygulanan idari para cezaları kamu zararı olarak değerlendirilmiş, kurum bütçelerinden ödenmesine imkân bulunmadığı hükme bağlanmış ve buna neden olan **kamu çalışanlarından rücu edilmesi** gerektiği yönünde hüküm kurulmuştur.

***TEŞEKKÜR EDER
BAKİ SELAMLAR ve ESENLİKLER DİLERİM***